

B

ADAPAZARI TİCARET BORSASI YAYIN ORGANI YIL:8 SAYI: 32

ORSA

TOBB Başkanı
Rifat HİSARCIKLIOĞLU;

**"Şimdi İşten Değil,
Dıştan Artırmanın
Zamanı..."**

**Satso Başkanı Erol ÖZTÜRK'ün Annesi
Toprağa Verildi.**

- * ATB'den Tarım İlçe Müdürlüklerine Destek
- * V. Dönem Oda/Borsa Akreditasyonu Sertifika Töreni Yapıldı
- * İpekçilik ve İpek Böcekçiliği Toplantısı Ödemiş'te Yapıldı.

SAHİBİ

Adapazarı Ticaret Borsası adına
Yönetim Kurulu Başkanı

Cahit KILIÇ

e-mail: baskan@atb.org.tr

SORUMLU MÜDÜR

Borsa Genel Sekreteri

Kamil ÖZKAN

e-mail: kamilozkan@gmx.com.tr.

YAYIN KURULU

Adem SARI

Sinan ER

YAYINA HAZIRLAYAN

Levent ÖZCAN

YAZIŞMA ADRESİ

Adapazarı Ticaret Borsası

Tekeler Mevkii 54200

Adapazarı/SAKARYA

Tel: 0.264 278 42 30 (5 hat)

BASKI

BAŞKIN FAHRETTİN ARMAĞANLI PUBLICATIONS TARIHİ
BİRLİK HİZMETLERİ Y.İ. SAN. LTD. ŞTİ.

Tel: (0264) 276 54 65 (Pbx) Faks: (0264) 276 94 04

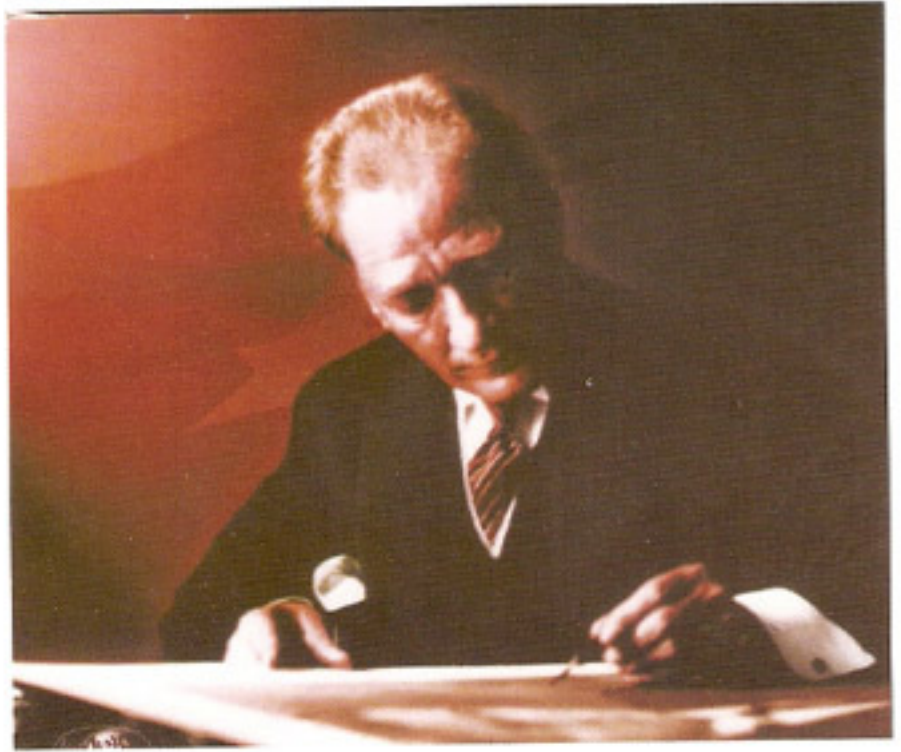
Yeniböğaziçi Mh. Ertuğrul Gazi Cd. No:20

Ereğli / SAKARYA

www.varolmedya.com • info@varolmedya.com

- © Borsa Dergisi'nde yer alan yazılar aksi belirtilmedikçe Adapazarı Ticaret Borsası'nın resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.
- © Dergiden kaynak belirtilerek alıntı yapılabilir.
- © Yayınlanan yazılara telif ücreti ödenir.

**EKİM - KASIM
ARALIK 2008**

Türk Milleti bağımsız yaşamış ve bağımsızlığı varolmalarının yegane koşulu olarak kabul etmiş cesur insanların torunlarıdır. Bu millet hiçbir zaman hür olmadan yaşamamıştır, yaşayamaz ve yaşamayacaktır.

H. Öztürk

ADAPAZARI TİCARET BORSASI

Tekeler Mevkii Çevre yolu üzeri 54200

Adapazarı / SAKARYA

Telefon: +90.264.278 42 30 (5 Hat) (pbx)

+90.264.282 16 44

+90.264.282 16 46

Faks: +90.264.278 42 32

Web adresi: www.atb.org.tr

E-posta: adapazari@tobb.org.tr

BAŞKAN'DAN

Syf 2

Yeni Yıla Girerken

BİZDEN

Syf 3

SATSO ve ATB Eima International Tarım Makinaları Fuarında...

BİZDEN

Syf 4

ATB'den Tarım İlçe Müdürlüklerine Destek

BİZDEN

Syf 5

V. Dönem Oda/Borsa Akreditasyonu Sertifika Töreni Yapıldı

ACI HABER

Syf 6

Satso Başkanı Erol ÖZTÜRK'ün Annesi Toprağa Verildi.

TOBB Başkanı Rıfat HİSARCIKLIOĞLU

Syf 7

"Şimdi İşten Değil, Dıştan Artırmanın Zamanı..."

Tavukçuluk Sektörü ve Tarım

Syf 8

Tavuk Gübresinin Tarımsal Amaçlı Kullanımı

İpekçilik

Syf 14 - 15

İpekçilik ve İpek Böcekçiliği Toplantısı Ödemiş'te Yapıldı.

Hububat

Syf 16

Dünya Hububat Durumu - Ekim 2008

Yeni Yıla Girerken

Cahit KILIÇ

Adapazarı Ticaret Borsası
Yönetim Kurulu Başkanı

Sevgili okurlar,

Dünyadaki ve ülkemizdeki haber başlıklarını incelediğimizde ana başlıklarda hep Ekonomik krizin yer aldığını görüyoruz. Tüm dünyada adeta kasırga etkisi gösteren ekonomik krizin önüne nasıl geçilecek ve bu krizin yansımaları neler olacak? Bunlar hep tartışılan ve halkımızın kafasını karıştıran soru işaretleri.

Adapazarı Ticaret Borsası olarak biz de siz değerli üyelerimizle görüş alışverişi içerisinde bu krizi en hafif şekilde atlamanın yollarını arıyoruz. Borsamızda, sektörel sorunlar ve bu sorunların çözümü adı altında düzenlediğimiz istişare toplantılarımızda çeşitli çözümler üretmeye çalışıyoruz.

Ülkemizin ekonomik yapısı ve bu yapı neticesinde ortaya çıkan sıkıntılar birkaç ay sonra gireceğimiz yeni yılda umudumuzu biraz olsun azaltmakta. Çünkü ekonomimizdeki en önemli sıkıntı "Cari Açık" ve bununla baş edebilmenin en önemli yolu da Üretmektir. Üreten bir ülke, üretebildiği ölçüde yaşanan ekonomik sorunlar karşısında dimdik ayakta durabilir. Dış kaynaklar eğer ekonominizin temel noktasını oluşturuyorsa uluslar arası piyasalarda yaşanan krizlerden ilk önce etkilenecek ülkelerin başında siz geliyorsunuz demektir. Ülkemizdeki cari açığın en önemli nedeni üretim ağındaki yetersizliğimizdir. Üretimdeki yüksek maliyet ithalatı cazip hale getirmiştir. İşte bu yüzden tarım sektörü bugün ülkemiz için çok daha önemlidir. Çünkü tarım demek üretmek demektir.

Ülke ekonomimizin sağlıklı büyüebilmesinin en önemli kriterlerinden bir tanesi de iç tüketimdir. Bir ülkede tüketim ne kadar artarsa milli gelirden o kadar artar. Türkiye'nin zenginleşebilmesinin yolu iç tüketimden geçmektedir. Ülkemizde özellikle son ekonomik kriz itibarıyla iç tüketim azalmıştır. İç tüketimdeki azalma da doğal olarak işsizliğe neden olmaktadır. İç tüketim olmadığı için fabrikalar, atölyeler, ticarethaneler üretim yapmıyor. Çünkü ellerindeki stoku tüketemiyorlar. İstatistiklere göre her yıl 650 bin ile 700 bin arası gencimize iş bulmak durumundayız. İşsizliğin her yıl artış gösterdiği bir ülkede nasıl üretebilirsiniz? Hadi üretmediniz ithal ettiniz, peki işsiz olan bir insan iç tüketimi nasıl gerçekleştirecek?

İhracatımızda gurur kaynağımız olan otomotiv ve tekstil sektörümüzün durumu hiç de iç açıcı değil. Ellerdeki stokun eritilememesi neticesinde üretim durmuş durumda bu da işsiz sayısının artması anlamına geliyor.

Umuyoruz ki en kısa zamanda gerekli tedbirler alınarak ülkemiz bu sıkıntılardan kurtulur. Yeni yılın ülkemiz için bereketli bir yıl olmasını diliyoruz. Tüm sorunların çözüldüğü işsizlik oranının minimum seviyeye indirildiği, üretim ivmesi artış gösteren, KOBİ'lerindeki sağlıklı mali yapı sebebiyle örnek bir ülke olan Türkiye.

Dergimizin bir sonraki sayısında yeniden sizlerle birlikte olmak dileğiyle.

**SATSO
ve ATB
Eima**

International Tarım Makinaları Fuarında...

Sakarya Ticaret ve Sanayi Odasının önderliğinde yapılan EİMA International Tarım Makinaları fuarına SATSO nun davetlisi olarak Adapazarı Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Cahit KILIÇ'ta katıldı.

SATSO'nun Meclis ve Yönetim Kurulu Üyeleri'nden oluşan 23 kişilik heyet 12-16 Kasım 2008 tarihleri arasında düzenlenen EİMA international Tarım Makinaları Fuarı'na katıldı.

Türkiye'den sektöründe lider 51 firmanın katıldığı Eima International - Uluslararası Tarım Makineleri Fuarı 12-16 Kasım tarihleri arasında Bologna -İtalya'da gerçekleştirildi. Dünyanın birçok ülkesinden binlerce katılımcının yer aldığı fuar sektörle ilgili binlerce profesyonel ziyaretçiyi ağırladı.

Toplam 105.000 metrekare alanda gerçekleştirilen fuara 40 farklı ülkeden 1.600 katılımcı katıldı. Tarım Makineleri sektöründe dünyadaki en son teknolojilerin ve gelişmelerin sergilendiği fuarda Türk Firmaları da yerini aldı.

ATB'den Tarım İlçe Müdürlüklerine Destek

*Adapazarı Ticaret Borsası,
Sakarya İlinde yeni kurulan
Tarım İlçe Müdürlüklerine
bilgisayar desteğinde
bulundu.*

Sakarya genelinde kurulan Adapazarı, Erenler, Serdivan ve Arifiye Tarım İlçe Müdürlüklerine Adapazarı Ticaret Borsası tarafından birer bilgisayar hediye edildi. Bilgisayarların teslim töreninde Adapazarı Ticaret Borsası adına konuşan Borsa Genel Sekreteri Kamil Özkan; Borsa olarak Tarım İl Müdürlüğü ile iyi ilişkiler içerisinde olduklarını ve Tarım İl Müdürlüğüne üreticimiz adına elinden gelen desteği sağladıklarını ifade ederek yeni açılan ve hizmete girecek olan İlçe Tarım Müdürlüklerine yapılan bilgisayar desteğinin bunun bir göstergesi olduğunu ve İlçe Müdürlüklerinin üreticimize ve çiftçimize hayırlı uğurlu olması temennisinde bulundu.

Daha sonra devir teslim töreninde söz alan Tarım İl Müdürü Abdurrahman Çakar; Adapazarı Ticaret Borsasına başta Yönetim Kurulu Başkanı Cahit Kılıç olmak üzere yönetim kuruluna ve Borsa Meclisine teşekkür ettiğini Borsa tarafından yapılan bu desteğin İlçe müdürlükleri için iyi bir başlangıç olduğunu Borsa ile birlikte ileriki zamanlarda da çalışmalarını sürdüreceklerini ifade ederek ilimize ve ilçelerimize hayırlı uğurlu olması temennisinde bulundu.

V. Dönem Oda/Borsa Akreditasyonu Sertifika Töreni Yapıldı

V. dönemde akredite olman oda / borsalara sertifikaları, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu tarafından verildi. TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde yapılan törene, Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan ve ilgili kamu kuruluşlarının üst düzey temsilcileri katıldı.

TOBB, oda ve borsaların sundukları hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla; 2001 yılında Eurochambers ve İngiltere Odalar Birliği işbirliği çerçevesinde Oda Akreditasyon Modeli çalışmalarını başlattı. Bu çalışmalar 30 haziran 2005 tarihinden itibaren de TOBB himayesinde yürütülüyor.

Bugüne kadar 68 oda / borsa akredite olmaya hak kazandı. TOBB; borsaların da akreditasyonu konusundaki hazırlık çalışmalarını tamamlayarak, V. dönemde 7'si borsa olmak üzere 15 adet oda ve borsayı akreditasyon sistemi proje çalışmalarına dahil etti.

V. dönemde akredite olan oda / borsalar şöyle: Adapazarı TB, Ankara TB, Antalya TB, Bafra TSO, Bandırma TB, Bartın TSO, Çanakkale TB, Çarşamba TSO, Gemlik TSO, Konya TB, Kütahya TSO, Manavgat TSO, Polatlı TB, Rize TSO ve Yalova TSO.

Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası (SATSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erol Öztürk'ün annesi toprağa verildi.

Kalp yetmezliği nedeniyle tedavi gördüğü Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde hayatını kaybeden Cemile Öztürk için Akyazı ilçesi Yüksel köyünde cenaze töreni düzenlendi. Törene Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu, Sakarya Valisi Hüseyin Atak, Adapazarı Ticaret Borsası Meclis ve Yönetim Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Duran ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Kılınan cenaze namazının ardından Cemile Öztürk, köy mezarlığında toprağa verildi.

BORSA DERGİSİ OLARAK; MERHUMEYE YÜCE ALLAHTAN RAHMET, KEDERLİ AİLESİNE ve YAKINLARINA BAŞSAĞLIĞI DİLERİZ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat HİSARCİKLİOĞLU; "ŞİMDİ İŞTEN DEĞİL, DIŞTEN ARTIRMANIN ZAMANI..."

Hisarcıklıoğlu: "Aynı işi yapanlar birlikte olmalı. Aksi halde global şirketler karşısında varlık sürdürmek imkansız olacak"

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Şimdi işten değil, dışten artırmanın zamanı" dedi.

Krizle beraber paranın değerini bulduğunu ifade eden Hisarcıklıoğlu, dünya piyasalarında dolaşan paranın azaldığını, paranın değerinin yükseldiğini söyledi. Hisarcıklıoğlu, şöyle konuştu:artırmanın zamanı"dedi.

"Bu dönemde sektörlerimizin borçlanmaya dikkat etmesi gerekli. Mal sattığımız pazarlar bizden ürün almaz oldu. Bu, bazı sektörlerimizin daralmasına neden olacak. Belirtileri otomotiv sektöründe baş göstermiş durumda. Yalnız bu krizin şöyle bir getirisi oldu. Şişirme hammadde fiyatları gerçek değerlerine ve aşağılara çekildi. Örneğin 140 dolara ulaşan ham petrol varil fiyatı şu an 70 dolar seviyelerine gerilemiş durumda. Bu sayede ithal ettiğimiz bazı ürünlerin maliyeti düşmüş olacak ve cari açığımız azalacak."

Hisarcıklıoğlu, yaşanan krizden Türkiye'nin etkilenmemesi için uygulanan maliye politikasının sürdürülmesi gerektiğini de ifade ederek, "Mali disiplin sayesinde devletin borç alma durumu yok. Yakında yerel seçimler olacak. Seçim diye fazladan kesenin ağzını açmamak lazım. Yerel seçimler risk olmamalı" diye konuştu.

Esnaf ve sanayicinin vade ve borçlanmalarını iyi ayarlamaları gerektiğini, alacak ve vereceklerin denge içinde olmasının önemli olduğunu belirten Rifat Hisarcıklıoğlu, "Dövizle güvenmeyerek borçların TL üzerinden olmasına dikkat etmeliyiz. İçinde bulunduğumuz dönemde kredi imkanları kıt ve maliyetli olacaktır. Şimdi işten değil dışten artırmanın zamanı" ifadesini kullandı.

Ortaklık kültürünün de geliştirilmesi gerektiğini kaydeden Hisarcıklıoğlu, "Aynı işi yapanlar birlikte olmalı, aksi halde global şirketler karşısında varlık sürdürmek imkansız olacak. Krizden korunmak ve büyümek için kurumsallaşmalıyız, markalaşmalıyız ve de yenilikler yapmalıyız" şeklinde konuştu.

Prof.Dr. Saim ÖZDEMİR

Sakarya Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi,
Çevre Mühendisliği Bölümü

TAVUK GÜBRESİNİN TARIMSAL AMAÇLI KULLANIMI

Tavukçuluk Sektörü

Ülkemiz hayvancılığı içerisinde en fazla gelişen sektör tavukçuluk sektörü olmuştur. Sakarya kanatlı hayvan üretiminde Türkiye genelinde Bolu'dan sonra gelmekte ve Balıkesir, Kocaeli, İçel illeriyle birlikte en çok üretime sahip bölgelerdendir. Sakarya yılda yaklaşık olarak 13 000 000 adet etlik tavuk, 650 000 adet yumurtalık tavuk, 600 000 adet diğer kanatlı hayvan (Hindi, Kaz, Ördek) üretebilmektedir.

Gelişen tavukçuluk, bazı çevresel sorunları da beraberinde getirmiştir. Tavuk üretimindeki artış, çok miktarda gübre, ölü hayvan, kuluçkahane ve kesimhane artıkları gibi çevre kirleticiler maddelerin oluşmasına sebep olmaktadır. Sakarya'da bulunan 2600 civarındaki tavuk çiftliklerinden her yıl yaklaşık 100 000 ton tavuk gübresi oluşmaktadır. Bu kadar yüksek miktardaki gübre yetersiz atık yönetimi sonucu hem çevre kirliliğine yol açmakta hem de aslında değeli bir ham madde olan gübrenin etkin kullanılamaması maddi kayıplara neden olmaktadır.

Tavuklar besin kapsamı yüksek yemlerle beslenirler fakat, yedikleri yemin tamamını sindirim sistemlerinde sindiremez (sindirim oranı % 65). Kullanılmayan besinler dışkı ile atılarak gübreye çıkar. Bu nedenle gübre olarak çıkan atık yüksek kaliteli bitki besin elementlerini de içinde barındırır.

Besin içeriği yüksek yaş tavuk gübresi, her türlü böcek ve sinek larvalarının gelişmesi için uygun bir yaşama ortamı oluşturmaktadır. Yaş tavuk gübresinin yaydığı koku ile birlikte özellikle artan sinek popülasyonu ciddi rahatsızlık ve şikayetlere neden olmaktadır. Ayrıca pek çok hastalığın yayılmasına sebep olabilmektedir. Tavuk gübresinde marek virüsü 7 gün, Gumbo etkeni ise 122 gün canlı kalabilmektedir.

Tavuk endüstrisi artıklarının iyi bir şekilde yönetilememesi sonucunda insan ve hayvanlarda sağlık problemleri yanı sıra toprak, su ve hava gibi ekosistemin üç önemli bileşeninde ciddi kirlilik oluşmasına da zemin oluşturmaktadır.

Toprağa bırakılan tavuk gübresi mikroorganizmalar tarafından ayrışmaya tabi tutulduğunda gübredeki kompleks proteinler amonyum ve nitrata dönüşerek yüzey ve yer altı sularına sızarak suların kirlenmesine neden olmaktadır. Sonuçta hem kullanım suları kirlenmekte hem de insan ve hayvanlar için zararlı olan azot bileşiklerinin varlığı insan ve hayvan sağlığını tehdit etmektedir.

Tavuk Gübresi

Tavukçuluk artıkları içinde en fazla yeri gübre işgal etmektedir. Bir tavuk ortalama günde 140-160 g taze gübre üretmektedir. Bu rakam yuvarlatılacak olursa 100.000 tavuktan haftada 100 ton civarında gübre birikeceği hesaplanabilir. Bu sonuç, sorunun işletme bazında büyüklüğünü göstermektedir. 2007 DİE verilerine göre ülkemizde 273 milyon adet kanatlı kümes hayvanı mevcuttur (DİE, 2007) ve bunun 17 milyonu ise Sakarya'da bulunmaktadır. Sakarya gibi yüz ölçümü küçük illerde bu kadar hayvan sayısı ve ortaya çıkan yoğun atık çevreye zararsız bir şekilde bertarafı için etkin atık yönetim planının geliştirilmesini mecburi kılmaktadır.

İşletme sistemine bağlı olarak iki tip tavuk gübresi elde edilmektedir. Birincisi kafes sistemi işletmelerden elde edilen, su oranı yüksek içinde suyun ve yemin dökülmesi nedeniyle tavuğun gübresiyle karışmış bol su, tüy ve yem artığı içeren gübre. İkincisi yer tavukçuluğu yapan ve altlık kullanan işletmelerden elde edilen tavuğun gübresi yanında bol miktarda altlık da içeren gübre. Tavuk gübresinin diğer gübrelerden en önemli farkı; tavuğun boşaltım organlarının yapısı gereği dışkının idrarla karışmış olarak dışarı atılması ve bu nedenle azot bakımından oldukça zengin olmasıdır.

Tavuk gübresi genel olarak, kompostlama veya kurutulduktan sonra gübre kaynağı olarak toprağa verme, sterilize ettikten sonra geviş getiren hayvanlarda yem katkı maddesi olarak kullanma, yakılarak veya biyogaz üretilerek enerji eldesi şeklinde değerlendirilmektedir. En yaygın tüketim alanı ise gübre kaynağı olarak toprağa verme şeklindedir.

Gübre Değeri

Tavuk gübresi, uygun bir şekilde yönetildiğinde, çiftlik gübrelerinin içinde en değerli olanıdır. Suni gübrelerden önce bitki besin elementi sağlama ve toprak yapısını iyileştirmek amacıyla uzun yıllar kullanılmıştır.

Tavuk gübresinin en önemli özelliği ve kullanım nedeni içerdiği azot (N) değeridir. Tavuk gübresinin içerdiği toplam azotun üçte biri amonyum ($\text{NH}_4\text{-N}$) formunda ve geri kalanı organik formdadır. Amonyum formu bitkiler tarafında hemen alınabilir formda, organik azot formu ise zaman içinde ayrışma-mineralizasyona bağlı olarak alınabilir forma geçmektedir. Amonyum aynı zamanda amonyak formuna geçerek havaya uçan formdur ve bu nedenle hem gübrenin azot kapsamının azalması nedeniyle değerinin düşmesine hem de istenmeyen koku oluşumuna neden olmaktadır.

Organik maddenin ayrıştırılabilirliği ve ayrışan minerallerden bitkilerin faydalanması C/N-oranına bağlıdır. Ürünün C/N-oranı düşük ise (<10) kolay ayrışır. Eğer C/N-oranı yüksek (>80) ise daha zor ayrıştırılır. Tavuk gübresinin C/N-oranı genellikle 6 ve 10 arasındadır dolayısı ile ayrıştırılması kolaydır. Tavuk gübresi içindeki azotun % 75-80'i toprağa uygulandığı yıl bitkiler tarafından kullanılabilir. Bu azottan bitkilerin faydalanma etkinliği ise gübre toprağa hemen karıştırıldığında daha yüksek olmaktadır.

3-3-2

Gübre değeri

30-30-20

N-P₂O₅-K₂O
Kg/ton

20-20-15

İlk yıl bitkilerin
alabileceği miktar

Tavuk gübresi fosfor, potasyum makro elementler ile demir, çinko bakır gibi mikro elementler yönünden de zengin bir gübre kaynağıdır. İçerdiği yüksek oranda organik maddeden dolayı, toprağın yapısını iyileştirdiği gibi, organik maddenin ayrışma sürecinde pH ayarlamasına da katkıda bulunarak topraktaki iz elementlerin yararlılığını düzenlemede faydalıdır.

Broyler altlıklı gübrenin ortalama besin elementi kapsamı

Örnek sayısı	207.0
Rutubet %	19.7
Primer besin elementleri	
Toplam N, %	3.10
P ₂ O ₅ , %	2.77
K ₂ O, %	2.04
Sekonder besin elementleri	
Ca, %	1.79
Mg, %	0.38
S, %	0.34
Mikro besin elementleri	
Cu, ppm	332
Fe, ppm	1,950
Mn, ppm	277
Zn, ppm	252
B, ppm	55
Diğer analizler	
Organik madde %	81.2
Kül %	18.8

Tavuk Gübresinin Tarımsal Gübre Olarak Kullanılır Hale Getirilmesi

En değerli tavuk gübresi kümeden henüz çıkarılmış olandır. Gübre içindeki azot (N) eğer gübre düzgün şekilde depolanır ise korunur. Bunun için ya hemen kurutulmalı veya derin çukurlarda üzeri kapatılarak bekletilmelidir. Hiç bir zaman açık hava koşullarında depolanmamalı ve bekletilmemelidir! Tavuk gübresine ticari gübre gibi bakılmalı ve işlem

görmelidir. Üzerine yağın yağmur değerli mineralleri yıkar, uzaklaştırır. Açıkta depolanan gübre hızlı ayrışır, organik madde ve besin elementlerini kaybeder. Kül-rengi gri görünüm bitki besin elementlerinin kaybedildiğinin göstergesidir.

Ham gübre yaydığı koku, dışkı görünümünde olması, büyük topaklardan oluşması ve tüy vs. içermesi nedeniyle, ticari amaçlı satış düşünüldüğünde alıcılar tarafından çekici gelmemektedir. Özellikle koku giderimi, hacim azaltımı için gübre ya kompostlanır veya kurutularak preslenir.

Kompostlanmış tavuk gübresi

Tavuk gübresi yığınlar haline getirilip başlangıçta haftada birkaç kez, ardından haftada bir veya daha az karıştırılarak çürütülür. Kompostlamanın ilk haftalarında yığın sıcaklığı yükselerek patojen giderimi sağlanır. Tavuk gübresi kolay sindirilebilir besinlerden meydana geldiği için sadece kompostlama ile koku giderimi sağlanamamaktadır. Ayrışma ve sonucunda koku oluşumu gübre rutubetli kaldığı sürece devam etmektedir.

Tavuk gübresi hava ve rutubete maruz bırakıldığında amonyum azotu organik azota dönüştürülür. Dolayısıyla birkaç ay hava ve rutubete maruz kalmış tavuk gübresindeki azot bitkilerin hemen alabileceği azot formunda değildir. Kompostlanmış tavuk gübresinin rutubeti % 40 civarındadır, altlıklı taze tavuk gübresinin ise % 20 civarında. Kompostlama gübrenin besin elementi değerini düşürür. Kompostlanmış tavuk gübresinin besin elementi değeri 1.5-3-1 iken taze veya kurutulmuş gübrenin besin elementi değeri 3-3-2'dir.

Tavuk Gübresinin Kurutulması

Tavuk gübresi rutubetli kaldığı sürece ayrışmaya devam eder. Ayrışma da koku oluşumunu beraberinde getirir. Mikrobiyal aktivite ve buna bağlı koku oluşumunu ortadan kaldırmak için kurutulması gerekir. Hızlı kurutma prosesi proteinlerin (azotlu bileşik) amonyak formuna dönüşmesini engeller. Aksi takdirde atmosfere uçacak olan amonyak organik maddeye bağlanır. Bu çevre açısından büyük öneme sahiptir, koku oluşumu ve azot kaybı engellenir. Kurutma ya sıcaklık kullanılarak veya doğal olarak yapılır. Tavuk gübresi minimum % 90 kuru maddeye kadar kurutulur. % 10 rutubet içerikli gübrede mikrobiyal bozunma gerçekleşmeyeceği için uzun süre bozulmadan depolanabilir.

Ham gübre kurutulduğunda oldukça kabarık (250 kg/m^3) olduğundan taşıma ve satışa uygun değildir. Hacmi azaltmak için gübre parçalanır, preslenir ve paketlenir. Preslenerek hacim yaklaşık % 250 oranında azaltılır, taşıma ve tüketiciler için uygun hale getirilir. Presleme aşamasında uygulanan yüksek sıcaklık 70°C ilave olarak patojen giderimi sağlar. Ürün kullanıcılar açısından hijyenik hale gelir.

Kullanıcı Memnuniyeti

Tavuk gübresi kullanıcıları en çok koku ve bitkileri yakmasından şikâyet etmektedir. Koku kurutularak giderilebilir Bitkileri yakma problemi, gübrenin homojen dağıtımı ve bitki ihtiyacına göre gübre verme ile sağlanabilir. Organik gübreler, ticari gübrelerin aksine, yavaş salımlı gübre görevi görür, bitki gübre ihtiyacını yetiştirme mevsimi boyunca sağlar. Dolayısı ile gübreden yararlanma etkinliği daha yüksektir. Tavuk gübresi her türlü bitkide kullanılabilir.

Çeşitli tarımsal ürünlere tavuk gübresini uygulama şekli

ÜRÜN	KG/100m ²	UYGULAMA
Yaprak ve Kök Sebzeleri	7-8	Toprak İşlemesi zamanı
Çilek	10-15	İlkbaharda
Çim-mera	12	Her 8-10 ayda
Yeni çim- mera	10	Ekimden önce
Çiçekler	12	Ekimden önce sonbahar/İlkbahar
Yumru soğan bitkileri	10	Dikimden önce sonbahar
Meyve Ağaçları	15	İlkbahar

Özellikle ilimizde geniş ekim alanı bulan kışlık sebzelerin yetiştiriciliğinde, yavaş salımlı gübre sağlama etkisi ve yağışlardan dolayı bitkilerin gübreden etkilenmemesi nedeniyle ticari gübrelere karşı olan avantajı net şekilde görülmektedir. Kışlık sebzelerden sonra yazlık bitkiler de aynı alana güvenli bir şekilde ekilebilir ve toprakta kalan azottan istifade edilmiş olur.

Sonuç

Tavuk gübresi halen düzgün yönetilememekte, birçok işletmede rastgele depolanmakta veya atılmaktadır. Bu uygulama çevre kirliliğine ve halkın şikâyetlerine neden olmaktadır. Gübre yığınlarında kötü kokular meydana gelmekte sinek ve patojen organizmanın üremesi için çok uygun ortam oluşmaktadır. Bu gübreler, açık alanlarda bekletildiği için içindeki özellikle insan ve hayvanlarda kanserojen etki yapan nitrat ve nitrit azotu olmak üzere bazı elementlerin su kaynaklarının kirlenmesine neden olmaktadır.

Tarım alanları bakımından önemli bir potansiyele sahip olan Türkiye'nin ekonomisinin temelini de tarımı oluşturmaktadır. Tarımda verimliliğin en önemli unsurlarından olan toprağın kalitesinin yükseltilmesi, topraktaki organik madde içeriklerinin artırılmasıyla mümkündür.

Tavuk gübresi verimliliği düşük olan ülkemiz toprakları için çok önemli bir organik gübre ve aynı zamanda da ciddi bir gelir kaynağı olabilir. Enerjiye bağımlı olan ticari gübre kullanımına karşı üretim maliyetlerini düşürebilir.

Ülkemizin topraklarının yüzde 87'si organik madde bakımından fakirdir. Bu eksikliği giderecek olan gübre çeşitlerinden biri olan tavuk gübresi diğer ahır gübreleri ile birlikte ilimizde bol miktarda bulunmaktadır. Tavuk gübresi kıymetli bir doğal gübredir. Tarla ve bahçelerin çiftlik gübresi ihtiyacını karşılamada kullanılabilir. Çiftlik gübresi bir yandan toprağa bitkiler için gerekli besin maddelerini verirken diğer yandan da toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik yapısını düzeltir. Su tutma kapasitesini artırır. Sürdürülebilir toprak yönetimi için önemli bir kaynaktır.

Sakarya'da yılda 120 bin ton civarında % 21 Amonyum-Nitrat eşdeğerinde azotlu gübre kullanılmaktadır. Bu gübrenin yaklaşık 14 bin tonu tavuk gübresinden karşılanabilir. Tarımsal ekonomimizin sıkıntıda olduğu şu günlerde atık olarak görülen kaynakların kullanılması üretim maliyetlerini düşürmede önemli bir alternatiftir.

Tavuk gübresi ile toprağa verilen azotun yer altı ve yüzey sularında nitrat kirliliğine neden olmaması için gübre uygulama dozajının toprak ve gübre analizleri yapılarak bitkinin ihtiyacına göre belirlenmesi gerekir.

Tavuk gübresi uygulamasından maksimum verim sağlanabilmesi, koku, sinek gibi insanları rahatsız eden şikayetlerin önüne geçilmesi için toprağa uygulanan gübrenin zaman geçirmeden toprağa karıştırılması gerekir.

Ekimden hemen önce toprağa karıştırılan gübrenin, tohum çimlenmelerinde aksamalara neden olmaması için homojen dağıtılması gerekir. Tarlanın belli bölgelerinde gübre yığınları oluşmamalıdır. Gübreden maksimum fayda sağlamak için ekimden hemen önce uygulamak önerilir fakat, çimlenmeyi garanti altına almak için tavuk gübresini sonbaharda uygulamak daha doğru olur.

Tavuk gübresi uygulanan alanda yetiştirilen bitkilerin kök bölgesinde tuz birikimini önlemek için bitkiler susuzluğa maruz bırakılmadan sulanmalıdır.

Çevrede yaşayan halkın koku şikayetine maruz kalmamak için gübre rüzgarsız havalarda uygulanmalı ve hemen toprağa karıştırılmalıdır.

Türkiye İpek böcekçiliği ve İpekçilik Milli Komitesi 2. Olağan Yürütme Kurulu Toplantısı Ödemiş'te Yapıldı
“Türkiye İpek böcekçiliği ve İpekçilik Milli Komitesi” 2008 yılı olağan 2.Yürütme Kurulu toplantısı Ödemiş Ticaret Odası'nda, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü Başkanı Prof. Dr. Çetin Fıratlı başkanlığında yapıldı. Toplantıya Ödemiş Belediye Başkan Vekili Şeref Güven, Ankara Üniversitesi

Ziraat Fakültesi Bölümü ve İpek böcekçiliği ve İpekçilik Milli Komite Başkanı Prof. Dr. Çetin Fıratlı, Ödemiş Ticaret Odası Başkanı Mehmet Erdem, Milli Komite Raportörü Perviz Özdündar, Adapazarı Ticaret Borsası Genel Sekreteri Kamil ÖZKAN, Sakarya Koza Tarım Satış Kooperatifi Başkanı Ahmet ULUŞAN ve diğer Oda ve Borsaların yöneticileri katıldı. Komite Başkanı Prof. Dr. Çetin Fıratlı, “İpek böcekçiliği ülkemiz tarihi derinlikleri içerisinde önemli yer tutmuş bir konudur. Ödemiş, ipek böceği tarihinde önemli merkezlerden biri olmuştur. Biz bu zenginliklerimizi eski üretim seviyesini yakalamayı hedefleyerek ülkemizin her yerinde anlatmaya çalışıyoruz. Yöre insanları ile birlikte neler yapabileceğimizi tartışıyoruz. Milli komitemizin bu toplantısını bu sebepten dolayı Ödemiş'te yapmak istedik.” Ve bu yüzden Oda yetkililerine teşekkür ederek başladı.

Yürütme Kurulu üyelerinin katılımıyla, ipek böcekçiliği ve ipekçiliğin son durumunun değerlendirildiği toplantıda gündemde yer alan konular görüşülmüş ve bunlarla ilgili tavsiye kararları alındı.

TOBB yetkilisi, Milli Komite raportörü Perviz Özdündar tarafından, Türkiye İpek böcekçiliği ve İpekçilik Milli Komitesinin Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği önderliğinde 1976 yılında çalışmalarına başladığı, ilk genel kurulun 1978'de yapıldığı, günümüze kadar süren çalışmalarda, Başkanlığının, her yıl seçimle tespit edildiği, 1998'den bu yana Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootehni Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Çetin Fıratlı'nın başkanlığı sürdürdüğü anlatıldı. Komitenin kuruluş amacının, Türkiye ipek böcekçiliğinin ve ipekçiliğinin gelişimine yardımcı olmak, konuyla ilgili çalışmalar yapmak ve uygulamak, izleme ve değerlendirmeye politikalar oluşturmak; ilgili kuruluşların çalışmalarında koordinasyonu sağlamak olduğu hatırlatılarak, Yürütme Kurulu ve Genel Kurul üyelerine bilgi verildi.

Ekonomik nedenlerle bu işten çekilmek zorunda kalan sektörün lokomotif konumundaki ipek halıcılığı ve ipekli tekstil sanayinin yeniden diriltilecek, özel sektör girişimcilerinin önünün açılması, istihdam sağlanarak, ailelerin gelir düzeylerinin iyileştirilmesi hedeflendiği, bunun yanı sıra kültürel ve prestij bir ürün olan ipekçiliğe sahip çıkılacağı ve gündemde tutulmaya devam edileceği vurgulandı.

Komite Başkanı Prof. Dr. Çetin Fıratlı, İpek böcekçiliğinin ülkemizin geleneksel bir üretim dalı olarak, çok parlak dönemleri yanında, geçirdiği zor dönemleri de atlatıp, son 10 yıl içerisinde istikrara kavuştuğu, ipeğin dünyada hâlâ en değerli hammadde olması nedeniyle amacın bunu ülke ekonomisine katkı sağlayacak seviyeye çıkarılmasını sağlamak olduğunu anlattı. Türkiye'nin bu üretimi çok başarılı bir şekilde öncü kuruluşlarla birlikte yaptığını, bunun en son ve en başarılı örneğinin ise Diyarbakır'da yürüttükleri üretim ve değerlendirme projeleri olduğunu ve sonuçta somut zenginlikler kazanıldığını sözlerine ekledi.

DÜNYA HUBUBAT DURUMU- EKİM 2008

Prof. Dr. M.Hikmet BOYACIOĞLU

İstanbul Teknik Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü
mhboyaci@itu.edu.tr

Uluslararası Hububat konseyi, ICG, 30 Ekim 2008 tarihli son raporunda ;2007/08 sezonunda 1,689 milyon ton düzeyde gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya hububat üretiminin Temmuz2008/ Haziran 2009 ,Eylül ayında tahmin edilenden 16 milyon ton ve 2007'den %5 oranında (81 milyon ton) fazla, 1.770 milyon ton düzeyde gerçekleşeceğini öngörmektedir. Konsey, Kuzey Yarımküresindeki hasatlar tamamlanmaya yaklaştıkça, birçok başlıca üreticilerin hububat verimlerinin beklentileri aştığı yorumunu yapmıştır. Arjantin ve Avustralya 'daki görünümlerdeki ilave kötüleşmeye karşın,dünya hububat üretiminin geçen seneden yükseldiğini belirtmiştir.

ICG;2007/08 sezonunda 1,685 milyon ton düzeyde tahmin ettiği küresel hububat tüketiminin, Temmuz 2008/Haziran 2009 sezonunda, Eylül ayından 10 milyon ton ve 2007/08'den 62 milyon ton fazla, 1,747 milyon ton olarak öngörmektedir.

Konsey, dünya hububat üretimindeki artışın büyük bir kısmının, özellikle buğday ve arpa (daha fazla arz ve düşen fiyatların sonucu olarak) olmak üzere, yüksek yemlik kullanım ve etil alkol üretimindeki ilave büyüme tarafından absorbe edileceğini ifade etmiştir.

ICG;2007/08 sezonunda 238 milyon ton düzeyde tahmin ettiği küresel hububat ticaretinin, Temmuz 2008/Haziran 2009 sezonunda, Eylül ayından 1 milyon ton yüksek ancak 2007'den 7 milyon ton az, 231 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini öngörmektedir.

Konsey, AB'nin ithalatlarındaki 17 milyon tonluk düşüşün Yakın Doğu Asya ve Pasifik Asya'daki artışlar ile sadece kısmen dengeleneceğini ve ihracatçılar arasında, en büyük azalmayı ABD'nin satışlarının göstermesinin beklendiğini ifade etmiştir.

ICG;2007/08 sezonunda 281 milyon ton miktarda gerçekleştiğini tahmin ettiğin dünya dönem sonu hububat stoklarının 2008/09 sezonu sonunda, geçen aydan sadece 3 milyon ton ve geçen sezondan 23 milyon ton fazla miktarda 304 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini öngörmektedir.

Konsey,beş başlıca ihracatçı ülkenin (AB,ABD,Arjantin,Avustralya,Kanada) 2007/08'de 93 milyon ton olan toplam stoklarının,2008/09 sezonu sonunda, geçen aydan ve 2007'den 8 milyon ton fazla,101milyon ton düzeyinde olmasını beklemektedir.

DÜNYA HUBUBAT DURUMU,Milyon ton

	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09 Öngörü	
					25.09	30.10
Üretim	1648	1604	1586	1689	1754	1770
Tüketim	1599	1617	1628	1685	1737	1747
Ticaret	212	215	221	238	230	231
Stoklar	332	320	277	281	301	304

ACI KAYBIMIZ

**Hasan UYAR'ı
kaybettik,
acımız büyük**

**ADAPAZARI TİCARET BORSASI YÖNETİMİNDE UZUN YILLAR
GÖREV YAPAN DEĞERLİ İNSAN HASAN UYAR VEFAT ETMİŞTİR.**

**MERHUMA ALLAH'TAN RAHMET YAKINLARINA VE BORSAMIZ CAMİASINA
BAŞSAĞLIĞI DİLERİZ.**

ADAPAZARI TİCARET BORSASI

1929 yılında Muğla'nın Ula ilçesinde dünya geldi. Yeni Sakarya Gazetesi'nin kurucusu ve imtiyaz sahibi olan Hasan Uyar, 3 dönem Sakarya Gazeteciler Cemiyeti Başkanlığı görevlerinde bulundu. Çeşitli dönemlerde Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve Meclis Başkanlığı görevlerinde bulunan Uyar, bir dönem Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Denetleme Kurulu Başkanlığı'nda bulundu.

ADAPAZARI TİCARET BORSASI ÖZEL GIDA KONTROL LABORATUVARI

Tekeler Mahallesi Çevre Yolu Üzeri
Borsa Kampüsü 54040 **SAKARYA**

Tel: 0.264 282 16 45 - 46 **Fax:** 0.264 282 16 44

Web: www.atbgidalab.com **e-mail:** info@atbgidalab.com